MINISTERUL EDUCAŢIEI, CULTURII ŞI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

Agenţia Naţională pentru Curriculum şi Evaluare

Numele elevului:_____

Prenumele elevului:_____

Patronimicul elevului:_____

Instituția de învățământ:_____

_____

_____

Localitatea:_____

Raionul / Municipiul:_____

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

EXAMEN NAȚIONAL DE ABSOLVIRE A GIMNAZIULUI
SESIUNEA DE BAZĂ

14 iunie 2021
Timp alocat – 120 de minute

Rechizite şi materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucţiuni pentru candidat:

- Citeşte cu atenţie fiecare item şi efectuează operaţiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îţi dorim mult succes!

Numele şi prenumele evaluatorului: _____ Punctaj total:_____

SUBIECTUL I (12 puncte)

Studiază fiecare sursă în parte și realizează sarcina propusă.

Nr.	Item	Punctaj
1	Studiază coperta cărții. Numește un fapt istoric pe care autorul îl poate utiliza pentru a justifica titlul lucrării. Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ 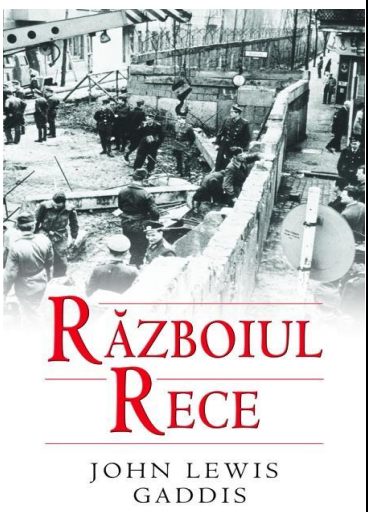 	L 0 1 2 3
2	Studiază imaginea. Formulează motivul edificării monumentului din imagine. Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ *Monumentul domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt din Chișinău*	L 0 1 2 3
3	Studiază fotografia. Determină importanța istorică a personalității reprezentate. Argumentează răspunsul folosind un fapt istoric. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ 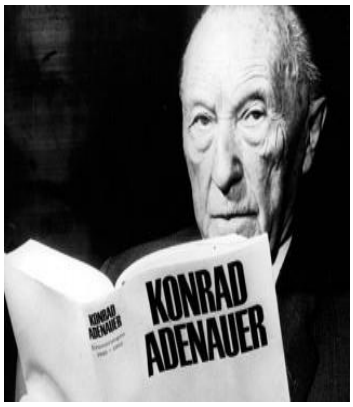 	L 0 1 2 3

4	Studiază diagrama. Formulează o concluzie despre ponderea minorităților etnice în Basarabia interbelică. Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ **Componența etnică a populației Basarabiei (1930)** 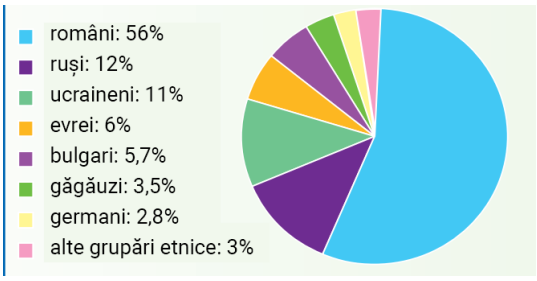 _____	L 0 1 2 3

SUBIECTUL al II-lea (23 de puncte)

Studiază materialul suport și realizează sarcinile propuse.

SURSA A. REPERE CRONOLOGICE

23.08.1939 - semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov

01.09.1939 – începutul celui de-al Doilea Război Mondial

22.06.1940 – capitularea Franței

22.06.1941 – atacul german asupra URSS

07.12.1941 – atacul japonez asupra SUA la Pearl Harbor

02.02.1943 – victoria sovieticilor la Stalingrad

08.05.1945 – semnarea Actului de capitulare a Germaniei

02.09.1945 – capitularea Japoniei. Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial

SURSA B.

„[...] Tratatul de la Versailles dictat Germaniei de către Puterile învingătoare în Primul Război Mondial conținea elemente de răzbunare și umilire, fapt inadmisibil în relațiile dintre țări. Germania a fost declarată principalul stat responsabil de izbucnirea războiului, fiind lipsită de colonii, de unele teritorii din Europa cu populație formată preponderent din nemți. Guvernului German i-a fost remisă nota de plată pentru reparații. [...] În Germania au luat naștere numeroase formațiuni politice animate de spiritul revanșard. [...] Izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial a fost cauzată de eșecul politicii de conciliere a guvernelor Marii Britanii și a Franței. [...]”.

(Petrencu A. *„Istoria universală. Epoca contemporană”*)

SURSA C.

„Avem concetățeni care au luptat pe ambele părți ale baricadei în cel de-al Doilea Război Mondial. Așa încât, celebrând victoria unora, se cuvine să nu lezăm demnitatea altora. Apoi, mai important: nu putem uita că perioada postbelică pentru Moldova, spre deosebire de națiunile din Vestul continentului, a însemnat instaurarea unui regim totalitar. Noi nu am avut o autentică eliberare. De aceea, eu consider că 9 mai ar trebui să fie o zi de comemorare a victimelor războiului, o zi a reculegerii și a recursului la istorie”.

(scriitorul Vitalie Ciobanu despre comemorarea zilei de 9 mai)

SURSA D.

„În acest război au luptat 1,7 miliarde de oameni, adică ¾ din populația lumii. Războiul a cauzat moartea a cca 55 mln. de oameni și distrugeri materiale incalculabile. [...] Ca rezultat al zdrobirii fascismului german, este eliberată întreaga Europă. Deoarece partea de vest a continentului a fost eliberată de către armatele aliaților, acolo după război s-au păstrat regimurile democratice. În Europa de est, eliberată de către Armata Roșie, regimurile erau totalmente dependente de Statul Sovietic și aici treptat s-au instaurat regimuri totalitare după modelul sovietic. Autoritățile sovietice s-au amestecat în treburile interne ale țărilor est-europene și le-au impus modelul propriu de dezvoltare”.

(Nazaria S. *„Istoria Universală. Epoca Contemporană”*)

Nr.	Item	Punctaj
	Utilizează sursa A și cunoștințele obținute anterior.	
1	Identifică limitele cronologice ale celui de-al Doilea Război Mondial _____ _____	L 0 1 2
	Utilizează sursa B și cunoștințele obținute anterior.	
2	Formulează o cauză a celui de-al Doilea Război Mondial _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2
	Utilizează sursele A, D și cunoștințele obținute anterior.	
3	Explică termenul *Război total* _____ _____ _____	L 0 1 2
	Utilizează sursa C și cunoștințele obținute anterior.	
4	Explică de ce ziua de 9 mai trebuie să fie *„zi de comemorare a victimelor războiului, o zi a reculegerii și a recursului la istorie”*. _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3
	Utilizează sursa D și cunoștințele obținute anterior.	
5	Numește două consecințe ale celui de-al Doilea Război Mondial. Explică răspunsul. *Consecința 1.* _____ _____ _____ *Consecința 2.* _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4
	Utilizează sursele A, B, C și D și cunoștințele obținute anterior.	
6	Numește o personalitate istorică care a influențat mersul celui de-al Doilea Război Mondial. Formulează două argumente. Personalitatea: _____ 1. _____ _____	L 0 1 2 3 4

	_____ 2. _____ _____ _____	5
7	Exprimă-ți opinia: *Consecințele celui de al Doilea Război Mondial au schimbat radical soarta popoarelor din Europa de Est.* Formulează două argumente. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al III-lea (15 puncte)

Studiază sursele A-C.

Termen: Oscilare - *Mișcare alternativă în sensuri opuse.*

SURSA A.

„Primul Război mondial a lovit puternic atât economia României, cât și cea a Basarabiei. Orientarea economică antebelică și caracterul economic agrar al economiei basarabene au afectat putrnic redresarea economică a provinciei, redresare sesizabilă în restul României, începând cu anul 1923. Ruperea definitivă a legăturilor economice, comerciale și de transport cu Rusia, tarifele ridicate în calea realizării mărfurilor din Basarabia pe piețele românești și europene, precum și caracterul îngust, unilateral al pieței basarabene au avut un rol hotărâtor asupra evoluției nefaste a economiei basarabene în cadrul României întregite”.

(O.Țîcu, *Relațiile româno-sovietice în perioada interbelică*)

SURSA B.

„[…] Analiza documentelor de arhivă mărturisește despre faptul, că în perioada interbelică, mai ales în anii 1920, au fost eliberate întreprinzătorilor zeci de licențe pentru deschiderea activităților industriale. Atunci și-au început activitatea uzinele de producere a gheții artificiale, de teracotă și de cărămizi, fabricile de vată, de tricotaje, de tăbăcire și de colorare a blănurilor, de confecționare a poșetelor de damă din Chișinău, fabrica de zahăr, turnătoria de fontă, uzina mecanică și de reparații, un șir de ateliere în Bălți, fabrica de confecționare a ambalajelor de lemn din Tighina, un șir de mori, fabrici de ulei ș.a. De regulă, toate aceste întreprinderi erau de dimensiuni mici, lucrau cu materia primă de pe loc și producția lor era destinată, în primul rînd, consumului local”.

(A.Moraru, *Istoria Românilor, Basarabia și Transnistria, 1812-1993*)

SURSA C.

„În pofida factorilor defavorabili, agricultura basarabeană interbelică a reuşit să obţină anual cantităţi mari de produse agricole. Producţia a variat la cereale între 1,5 – 3,0 mln. tone, la vin între 1,5 – 3,2 mln. decalitri etc.; faţă de celelalte ţinuturi româneşti, Basarabia ocupa primul loc la cultura plantelor, fructelor şi viţei de vie.[...] În calculul judecăţii reformei agrare nu pot intra doar tonele de cereale realizate imediat după înfăptuirea acesteia, ci trebuie adăugate, chiar evidenţiate, câştigurile materiale şi spirituale ale ţărănimii împroprietărite, câştiguri care au fost apreciabile şi cu multiple consecinţe pozitive asupra ţărănimii”.

(N.Enciu, *Evoluţia agriculturii basarabene în perioada dintre cele două războaie mondiale)*

Item	Punctaj
Utilizează sursele pentru a argumenta, într-un text coerent, afirmația: *Evoluția economică a Basarabiei în cadrul României Mari a oscilat între progrese și limite.* Notă: *În elaborarea textului vei respecta următoarele criterii:* - *Folosește sursele propuse;* - *Respectă coerența textului cu structura:* introducere, cuprins, concluzie; - *Formulează cel puțin trei argumente;* - *Utilizează limbajul istoric;* - *Formulează un mesaj* corect din punct de vedere *științific.*	L 0 1 2 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 4 5 6 7 L 0 1 2 L 0 1